

Besluit **Accreditatierapport en -besluit met een positieve beoordeling van de accreditatieaanvraag voor de opleiding Master of Science in de toegepaste economische wetenschappen en de taalvariant Master of Science in Management Science (master) van de Vrije Universiteit Brussel**

datum

8 augustus 2013

onderwerp

Definitief

accreditatierapport en -besluit
(001551)

bijlage

2

1. Inleiding

Bij brief van 11 februari 2013 heeft het instellingsbestuur van de Vrije Universiteit Brussel te Brussel een accreditatieaanvraag ingediend bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) voor de opleiding Master of Science in de toegepaste economische wetenschappen en taalvariant Master of Science (master). Deze aanvraag is ontvangen op 11 februari 2013 en ontvankelijk verklaard op 18 maart 2013.

De accreditatieaanvraag steunt op het visitatierapport van een externe beoordeling uitgevoerd door een visitatiecommissie ingesteld door de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (Vluhr).

De visitatiecommissie kende de volgende samenstelling:

Voorzitter:

- Prof. dr. Eric Waarts, hoogleraar Marketing en onderwijsdecaan van de Rotterdam School of Management, Erasmus Universiteit Rotterdam, Nederland;

Leden:

- Prof. dr. Herman van den Bosch, hoogleraar Bedrijfswetenschappen in het bijzonder gericht op afstandsonderwijs aan de Open Universiteit Nederland
- Prof. dr. Jenke ter Horst, hoogleraar Managementwetenschappen, vice-decaan onderwijs van de faculteit Economie en Bedrijfswetenschappen, Universiteit Tilburg;
- Prof. dr. Henriëtte Maassen van den Brink, hoogleraar Onderwijs, Arbeidsmarkt en Economische Ontwikkeling, Faculteit Economie en Bedrijfskunde, Universiteit van Amsterdam, hoogleraar Evidence Based Education, Universiteit van Maastricht;
- Dhr. Yannick Snoecx, student Master in de Toegepaste Economische Wetenschappen, Katholieke Universiteit Leuven (student-lid).

Secretaris:

De heer Peter Daerden, stafmedewerker Cel Kwaliteitszorg, VLUHR.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 20 t/m 22 december 2011. Het visitatierapport dateert van december 2012.

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De externe beoordeling is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO en volgens de daarbij behorende beslisregels;
- De visitatiecommissie heeft voor de externe beoordeling het door de Vluhr vastgestelde visitatieprotocol gevolgd;
- De externe beoordeling verschaft inzicht in de samenstelling van de visitatiecommissie;
- De externe beoordeling bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de externe beoordeling over de voorliggende opleiding regelmatig en gedegen tot stand is gekomen.

3. Inhoudelijke overwegingen

De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming in hoofdzaak op de onderstaande elementen uit het visitatierapport.

Doelstellingen

De commissie heeft vast kunnen stellen dat de doelstellingen van alle opleidingen stroken met artikel 58 van het Structuurdecreet. Beide masteropleidingen zijn volgens de commissie voldoende gericht op de beheersing van algemene (wetenschappelijke) competenties op een gevorderd niveau. De commissie ziet evenwel ook ruimte voor verbetering. De geformuleerde doelstellingen blijven bij alle opleidingen redelijk vaag en abstract. Er is een grote overlapping van dezelfde doelstellingen over de drie opleidingen heen. Aanbevolen wordt de specificiteit van elke opleiding daarom sterker te benadrukken.

Verder valt de commissie op dat elke opleiding een aantal eindtermen formuleert, zonder op een heldere manier aan te geven hoe deze aansluiten op of verwijzen naar specifieke doelstellingen. Gevraagd wordt de eindtermen verder uit te werken zodat die link wel duidelijk wordt.

De commissie acht de doelstellingen van alle opleidingen conform haar eigen referentiekader. Ze sluiten op adequate wijze aan bij de wensen en behoeften van het beroepenveld. Ook is er voldoende afstemming op de eisen die gesteld worden door (buitenlandse) vakgenoten. Mede door de erfenis van de (stopgezette) opleiding Economische Wetenschappen aan de VUB hebben de gevisiteerde TEW opleidingen een sterk (bedrijfs)economisch profiel behouden. De keuze voor een stevige academische basisvorming is bewust gemaakt. De commissie respecteert de gekozen profilering, maar raadt wel aan zich inzake domeinspecifieke eisen meer op de internationale wetenschapsbeoefening te richten. Qua internationale benchmarking staan de opleidingen nog niet erg ver. De masteropleidingen TEW en MMS vertonen op inhoudelijk/curriculair vlak een duidelijk aparte oriëntatie. De commissie vindt die accentverschillen nog niet genoeg weerspiegeld in hun respectieve doelstellingen. Ze beveelt daarom aan de opleidingen TEW en MMS onderling meer onderscheidend te profileren.

Programma

De commissie is globaal van oordeel dat de programma's in voldoende mate hun respectieve leerdoelen concretiseren. Het niveau en de inhoud van de opleidingsonderdelen zijn adequaat. De curricula zijn over het algemeen weliswaar weinig vernieuwend van karakter, maar zonder meer degelijk.

Pagina 3 van 11 Alle opleidingen hebben een concordantiematrix gemaakt waarbij elk opleidingsonderdeel gekoppeld wordt aan (in principe maximaal zes) doelstellingen. De commissie waardeert deze inspanning maar stelt zich vragen bij de wetenschappelijke correctheid en relevantie van de analyse. Los daarvan ontbreekt er ook een echte zelfreflectie naar aanleiding van de concordantiematrix. In de master TEW ligt er, met name via de keuzemajors, meer nadruk op bedrijfskundige aspecten. De commissie waardeert de opzet en multidisciplinaire aanpak van de MMS, maar vindt dat de integratie-oefening nog verder mag gaan. Inzake internationale dimensie scoort vooral de MMS goed: het studentenpubliek is zeer internationaal, het programma legt een duidelijke focus op Europa en multinationale ondernemingen, en studenten hebben de mogelijkheid hun stage in het buitenland te doen. De commissie is van oordeel dat er voldoende aandacht naar kennisontwikkeling gaat. De aansluiting bij recente ontwikkelingen in het wetenschapsgebied is aan de maat. De opleidingen TEW zijn slechts in beperkte mate professioneel gericht. Dit is een bewuste keuze. Deze opleidingen zijn van mening dat interactie met het professionele veld weliswaar kruisbestuivend kan werken, maar dat dergelijke interactie strikt ten dienste moet staan van het academisch onderwijs. Bij de MMS is de werkveldervaring nadrukkelijker aanwezig, door een verplichte stage van 9 ECTS in het programma. Het aansporen tot een kritische ingesteldheid vormt overal een belangrijke component. De commissie waardeert deze antidogmatische houding en heeft vastgesteld dat ze door veel docenten ter harte genomen wordt. In de masteropleidingen is de onderzoeksgebondenheid explicieter, met name bij de masterproef. De keuzemajors bij TEW sluiten daarenboven aan bij onderzoeksspecialisaties van de verschillende vakgroepen.

De commissie is van mening dat de opleidingen een adequate inhoudelijke samenhang vertonen. De drie verplichte opleidingsonderdelen van de master kunnen perfect in de bachelor geprogrammeerd worden. Meer algemeen vraagt de commissie om bachelor en master als duidelijke gedifferentieerde gehelen te zien en niet van een automatische doorstroom uit te gaan. Alle opleidingen kenmerken zich door een relatief geringe keuzevrijheid. Uit de gesprekken met de studenten is gebleken dat de meningen hierover verdeeld zijn. Masterstudenten TEW hebben via het systeem van de majors een grotere gelegenheid tot keuze. Deze keuzemajors zijn coherente pakketten die telkens door één vakgroep in het bijzonder gestuurd worden. In de praktijk echter is het spectrum niet zo breed. Wat de MMS betreft prijst de commissie de samenhang in termen van de relevantie van de gekozen opleidingsonderdelen voor de gekozen profilering. Weliswaar mist de commissie een integratie-opleidingsonderdeel waarin een soort kruisbestuiving van diverse thema's kan plaatsvinden. De masterproef vervult die taak vooralsnog niet, daar de keuze van de masterproefonderwerpen zeer vrij is. Uit de gesprekken is voorts gebleken dat de samenwerking met de ULB in het eerste jaar nog niet helemaal vlot liep, vooral op vlak van communicatie. Die toestand lijkt ondertussen gebeterd en de commissie vertrouwt erop dat dit zich zal stabiliseren. De masteropleiding worden ook in avondonderwijs (voor werkstudenten) aangeboden. De commissie waardeert dat het hier om een volwaardig programma gaat dat geen beroep hoeft te doen op zelfstudiepakketten of verkorte lessen. De organisatie ervan gebeurt met veel zin voor flexibiliteit ten gunste van de werkstudent. De masteropleidingen TEW en Management Science omvatten respectievelijk 60 en 120 studiepunten. Ze voldoen aan de formele eisen met betrekking tot de studieomvang. De commissie is van oordeel dat de opleidingen op adequate wijze de studietijd bewaken. Uit de globale resultaten blijkt dat de studiebelasting van de opleidingsonderdelen als vrij correct – d.w.z. in overeenstemming tot het voorziene aantal studiepunten – wordt ervaren. In de e-subenquête 'Opleidingsprogramma' worden de studenten bevroegd over de zwaarte van de opleidingen als geheel. De master TEW vindt 74 procent 'goed' tot 'uitstekend' studeerbaar, 20 procent 'middelmattig' en 5 procent 'slecht'.

Pagina 4 van 11 Voor de MMS (gestart in 2008–2009) waren op het moment van het bezoek nog geen gegevens inzake studietijdmeting beschikbaar.

De commissie acht de werkvormen in alle opleidingen voldoende in overeenstemming met de doelstellingen. Er is een voldoende variatie aan werkvormen, gaande van hoorcolleges, WPO (werkcolleges, practica en oefeningen) tot zelfstudie. In de MMS is er daarenboven een verplichte stage die mooi aansluit bij de profilering van die opleiding. De commissie waardeert voorts dat op centraal niveau onderwijsinnovatie sterk gestimuleerd wordt. De commissie stelt vast dat een aantal docenten hier oor naar hebben. Globaal evenwel blijven dit geïsoleerde gevallen. De commissie vraagt de faculteit meer impulsen te geven om het centrale onderwijsconcept in de opleidingen te doen doordringen. De commissie is tevreden over de kwaliteit van de onderwijs- en leermiddelen.

De commissie beschouwt de evaluatie in alle opleidingen in voldoende mate gericht op het toetsen van de realisatie van de doelstellingen. De meest courant gebruikte vormen hiervoor zijn het schriftelijke en mondelinge (al dan niet met schriftelijke voorbereiding) examen. De steekproef examens die de commissie heeft ingekeken getuigen van een voldoende academisch niveau en toetsen zowel kennis, inzicht als vaardigheden van de studenten. Docenten staan zelf in voor de keuze van evaluatievorm en daarover bestaat geen vakoverschrijdend beleid. Wel is recent op centraal niveau een toetsdeskundige aangesteld die de opleidingen hierin zal ondersteunen. Globaal hebben studenten geen noemenswaardige klachten over de transparantie van het examengebeuren. Wel zijn ze soms ontevreden over de opbouw van het examenrooster en stoort het sommige studenten dat het examenrooster 'slechts' vier weken op voorhand wordt meegedeeld. De commissie vraagt de opleidingen deze kritiek ter harte te nemen.

De masterproef heeft in beide masteropleidingen een omvang van 18 studiepunten. Hiermee wordt tegemoetgekomen aan de decretale eisen. Qua vorm vindt de commissie de TEW masterproeven nog wat te lijvig. Ze waardeert dat de masterproeven van de MMS wél naar een paper-based formaat evolueren en zij beveelt deze beweging ook voor de masterproeven TEW aan. Studenten kiezen zelf het onderwerp en de promotor van hun masterproef. Tijdens het opstellen van de masterproef wordt de student door zijn promotor (en eventuele co-promotor) begeleid. De student dient op regelmatige basis met de promotor contact op te nemen, zodat deze hem kan bijsturen en aanwijzingen geven. Uit de gesprekken van de commissie bleek dat de studenten overwegend tevreden zijn over hun begeleiding. In het eerste semester van de master TEW kiest de student één opleidingsonderdeel van 6 ECTS uit de module 'Onderzoeksvaardigheden' ter voorbereiding van de masterproef. Deze keuze is erg bepalend voor het type masterproef dat de student zal schrijven (of vice-versa). Anderzijds krijgt empirisch onderzoek in de masterproef, indien degelijk van kwaliteit, terecht wel een hoge quotering. De commissie vindt dat empirie – via cases, databases, surveys of experimenten – eigenlijk niet mag ontbreken, en in de toekomst moet kunnen voorgeschreven worden. De beoordelingscommissie bestaat uit de promotor en twee ander juryleden. Vóór de deliberatie dienen de juryleden een gemotiveerd verslag en voorstel tot quotering in. Tijdens de deliberatie komt het tot een definitief cijfer. Vanaf het academiejaar 2011–2012 is een verplichte mondelinge verdediging van de masterproef ingevoerd, waarbij een extra 'neutrale' waarnemer aanwezig is. De commissie vindt de gehanteerde beoordelingscriteria voor de masterproef adequaat. Uit de gesprekken is evenwel gebleken dat de opleidingsverantwoordelijken de masterproeven eerder holistisch, en niet letterlijk volgens de criteria, beoordelen. De commissie is alleszins van mening dat de toegekende quoteringen in voldoende mate overeenstemmen met de geleverde kwaliteit. De commissie heeft steekproefsgewijze een aantal masterproeven van de opleidingen TEW en MMS gelezen.

Pagina 5 van 11 De masterproeven vindt ze nogal beschrijvend van aard, maar wel voldoende diepgaand. De gekozen onderwerpen zijn over het algemeen erg interessant. Een meerderheid van de masterproeven geeft blijk van een hoog analytisch en zelfstandig probleemoplossend vermogen.

De commissie vindt alle programma's in voldoende mate aansluiten bij de kwalificaties van de instromende studenten. De masteropleiding TEW staat rechtstreeks open voor alle bachelors in de TEW. Studenten met een professioneel bachelordiploma kunnen ook instromen via een schakelprogramma van 90 studiepunten. Een gepersonaliseerd voorbereidingsprogramma (op basis van dossier) wordt aangeboden voor studenten met een academisch bachelor- of masterdiploma die de masteropleiding TEW willen beginnen maar, op basis van dit diploma, niet rechtstreeks toegelaten zijn. De MMS heeft formeel dezelfde toelatingsvoorwaarden als de master TEW. Potentiële kandidaten worden wel extra gescreend, waarbij een minimum aantal credits in zes deeldomeinen moeten behaald zijn. Studenten van buiten de European Economic Area moeten tevens een TOEFL taaltest afleggen. De commissie vindt deze selectie adequaat, maar voorziet dat op termijn de criteria voor toelating nog verder aangescherpt kunnen worden.

Inzet van personeel

De commissie stelt vast dat de kerndocenten vakinhoudelijk, onderwijskundig en didactisch afdoende kwaliteit vertonen. Nagenoeg alle docenten spreiden veel inzet en een grote toegankelijkheid tentoon. In de opleidingen heerst een cultuur waarin onderwijsdeskundigheid terdege gevaloriseerd wordt. De openheid en kleinschaligheid van de vakgroepen staat garant voor een vlotte integratie van nieuwe personeelsleden. Binnen de vakgroepen bestaan er zowel formele (vakgroepvergaderingen) als meer informele gelegenheden tot samenwerking. Onderwijskundige scholing wordt niet opgelegd, doch wel sterk aangemoedigd, in het bijzonder bij een eerste aanstelling in een onderwijsfunctie. De VUB voorziet een ruim professionaliseringsaanbod voor docenten en assistenten. De commissie waardeert deze initiatieven, maar ziet vooralsnog weinig bottom-up voorbeelden van onderwijsinnovatie in dit kader. Een door de opleidingen zelf aangehaald verbeterpunt (inzake personeelsbeleid) is de trage reactiesnelheid van het interne allocatiemodel van de Faculteit. In de MMS komen docenten in aanraking met een geografisch en cultureel zeer divers publiek. Uit gesprekken met de studenten is gebleken dat zij hier goed mee omgaan en een degelijk niveau van de Engelse taal hanteren.

De commissie heeft de onderzoeksoutput en publicatielijsten van de kernstaf voor de opleidingen ingekeken en vindt de ZAP-onderzoeksdeskundigheid behoorlijk. Dit onderzoek wordt in een aantal gevallen – maar nog niet veralgemeend – teruggekoppeld naar het onderwijs. De meeste ZAP-leden van de kernvakgroepen onderhouden internationale contacten, via bijvoorbeeld onderzoeksnetwerken, internationale samenwerkingen of wetenschappelijke congressen. Echte docentenmobiliteit is evenwel beperkt tot één à twee ZAP-leden. Onderwijsinbreng vanuit het beroepenveld komt onder andere tot uiting in gastcolleges. Zo wordt voor een aantal meer technisch-beroepsgerelateerde materies (zoals fiscaliteit en financiële onderwerpen) beroep gedaan op deeltijdse docenten. Ook zijn er een aantal praktijkassistenten met relevante praktijkervaring.

Bij de masteropleiding TEW is zijn er 19 docenten betrokken en vertegenwoordigt het personeelsbestand 5,10 VTE. In de MMS zijn 12 docenten betrokken bij het onderwijs, hetgeen overeenkomt met 2,47 VTE. Volgens de opleidingsverantwoordelijken komen ze uit een financieel moeilijke periode waarin de student/staf ratio onder druk stond. Onder meer gebruikmakend van service-onderwijs en door rationalisering van het opleidingsaanbod is men erin geslaagd om deze ratio werkbaar te houden.

Alle voorzieningen en faciliteiten voor de studenten bevinden zich (op loopafstand) op de campus te Etterbeek. Dit verhoogt de toegankelijkheid en creëert een zeker 'campusgevoel'. Voor de opleiding MMS gaan de studenten voor sommige opleidingsonderdelen ook naar de campus Solbosch van de ULB, die vlakbij is. De hoorcolleges vinden plaats in lokalen die meestal met moderne audiovisuele apparatuur uitgerust zijn. Als geheel geeft de campus een wat verouderde aanblik, maar de commissie signaleert wel recente nieuwbouw en renovatie van bestaande lokalen. De commissie vindt de collectie van de centrale bibliotheek up-to-date, maar de inrichting van de bibliotheek zelf kan gemoderniseerd worden. PointCarré, de elektronische leeromgeving van de VUB, biedt de studenten de nodige ondersteuning. Het gebruik van PointCarré voor de individuele opleidingsonderdelen is echter nogal heterogeen.

De begeleiding van flexibele leertrajecten wordt waargenomen door een studietrajectbegeleider. De commissie prijst in het bijzonder de flexibiliteit die voor werkstudenten in avondonderwijs aan de dag gelegd wordt. Zowel centraal als facultair is een ombudspersoon bevoegd voor het ontvangen van klachten van studenten. De buitenlandse studenten van de MMS kunnen voor praktische ondersteuning beroep doen op het International Relations and Mobility Office van de VUB. Er is ook een welkomstprogramma voor de internationale studenten. Daarnaast tracht men een systeem van 'buddies' (tweedejaarsstudenten MMS) op poten te zetten.

Interne kwaliteitszorg

De visitatiecommissie beschouwt het gevoerde kwaliteitsbeleid in de opleidingen als adequaat. De opleidingen worden periodiek geëvalueerd aan de hand van toetsbare streefdoelen. Het halfjaarlijks organiseren van de bevestigingen laat toe snel op de bal te spelen. Verder is het positief dat niet alleen aparte opleidingsonderdelen bevestigd worden, maar ook aspecten die dit niveau overstijgen. Zowat 1/3 van de verplichte opleidingsonderdelen van de MMS wordt gedoceerd aan de ULB. Over deze ULB-opleidingsonderdelen heeft de Opleidingsraad formeel geen controle. Dit wordt evenwel opgevangen door regelmatig informeel overleg tussen de twee programmadirecteuren waarvan één, zoals hierboven aangehaald, van de ULB afkomstig is en zich borg stelt voor de kwaliteit van de in zijn instelling aangeboden opleidingsonderdelen.

De commissie is van oordeel dat het vorige visitatierapport adequaat – zij het ietwat traag – door de opleidingen is opgevolgd. Er is terdege rekening gehouden met de bevindingen en oordelen. Het zelfevaluatie-rapport dat naar aanleiding van deze visitatie geschreven werd mist wel enige reflectie. Er zijn veel kwantitatieve gegevens maar daar worden niet altijd conclusies uit getrokken. Niettemin is de commissie ervan overtuigd dat er een degelijke kwaliteitscultuur in de opleidingen bestaat.

De commissie acht het personeel van alle opleidingen adequaat vertegenwoordigd in de organen die kwaliteitszorg behartigen. De commissie is van oordeel dat deze raden naar behoren functioneren. Studenten hebben één vertegenwoordiger in de Opleidingsraad en vier in de Faculteitsraad. Formeel gezien is hun inbreng daarmee adequaat. De laatste jaren is de interesse van studenten om in deze raden te zetelen evenwel erg geslonken. Meer actieve participatie is absoluut aangewezen. De MMS heeft voorsnog geen studentenvertegenwoordiger maar werkt met een officieuze 'contactpersoon'. De commissie vindt dit enigszins aanvaardbaar binnen het kader van een kleine studentenpopulatie, waarin veel informeel contact plaatsvindt en docenten gemakkelijk aanspreekbaar zijn. Wanneer de MMS zal groeien beveelt de commissie wel aan deze functie te formaliseren. Ook alumni hebben een vertegenwoordiger in de Opleidingsraad. Het alumni-beleid zelf staat evenwel nog op een laag pitje.

Resultaten

Zich baserend op de gesprekken tijdens de visitatie, het studiemateriaal, de examenvragen en de masterproeven, vindt de commissie dat de opleidingen hun respectieve doelstellingen voldoende realiseren. De commissie stelt vast dat de meeste alumni positief terugblikken op de genoten TEW-opleidingen. Afgestudeerden prijzen vooreerst het 'eigenzinnige' karakter van de VUB. Uit een eigen alumni-enquête (weliswaar met beperkte respons) blijkt dat een meerderheid vindt dat de opleidingen goed voorbereiden op het werkveld. Als sterke punten wijzen de alumni de brede vorming, de veelzijdigheid en het niveau van de opleidingen aan. De commissie kan zich in dit beeld herkennen. De commissie stelde alleszins vast dat alle opleidingen mondige en kritische alumni afleveren. De MMS is nog jong maar heeft veel potentieel volgens de commissie. Gezien het profiel van de opleiding en de kwaliteit van de instroom moeten de alumni in staat zijn een interessant tewerkstellingsprofiel uit te bouwen. Via de stages komen de MMS-studenten tijdens de opleiding vaak al terecht op zetels van multinationals of internationale organisaties. Erasmus 'leeft' helemaal niet onder de studenten. Hoewel er infosessies over georganiseerd worden, krijgen ze van buitenaf vaak eerder negatief gekleurde informatie. In de MMS komt internationalisering mooi tot uiting, doordat studenten van verschillende nationaliteiten tot samenwerking en interactie komen, zonder dat dit tot 'klikjesvorming' leidt.

In het zelfevaluatie-rapport zijn geen expliciete streefcijfers geformuleerd inzake slaagpercentages van de studenten. In de master blijkt een groeiend aandeel studenten niet langer het modeltraject te volgen. In 2009–2010 was dit zelfs de meerderheid. Van de studenten die wel voltijds ingeschreven zijn behaalde in 2007–2008 nog 82 procent minimaal 3/4 van de credits. De twee daaropvolgende jaren daalde dit cijfer en in 2009–2010 bedroeg het nog 66 procent. Niettemin behaalt gemiddeld 82 procent van de masterstudenten het diploma binnen één academiejaar. Gemiddeld 15 procent doet er twee jaar over, en 3 procent drie jaar. Bijna alle studenten van de Master in Management Science studeren voltijds. Gezien de recente start van deze opleiding (in 2008–2009) zijn er nog geen grote evoluties inzake rendement te onderscheiden. Op basis van de hier aangehaalde slaagpercentages beoordeelt de commissie het onderwijsrendement van de opleidingen als adequaat.

Conclusie

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd. De NVAO kan zich dan ook aansluiten bij de bevindingen en overwegingen voor alle facetten en onderwerpen, zoals verwoord in het visitatierapport. De eindconclusie uit het visitatierapport wordt gevolgd.

Aanbevelingen

Vanuit internationaal perspectief heeft de NVAO begrip voor de wens van de commissie om meer ruimte te creëren voor Engels taalgebruik in de opleiding. Verder stelt de NVAO vast dat de commissie adviseert om bij de politiek verantwoordelijken te bepleiten dat de taalwetgeving wordt versoepeld.

De NVAO treedt de visitatiecommissie bij in haar generieke aanbeveling om de naamgeving van de opleidingen Toegepaste Economische Wetenschappen (TEW) te herzien. Zeker nu de academisering van de opleidingen Handelswetenschappen definitief vorm krijgt, is er behoefte aan een heldere onderscheidende profilering en naamgeving van opleidingen in dit domein.

Pagina 8 van 11 Aansluiting bij de internationale benchmarking is dringend gewenst.
Verder dient de opleiding de verschillen tussen beide masteropleidingen sterker te profileren
en meer gebruik te maken van de troeven van Brussel bij haar profilering.

De tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie weer.

ONDERWERP	ORDEEL	FACET	ORDEEL
1 Doelstellingen opleiding	V	1.1 niveau en oriëntatie	V
		1.2 domeinspecifieke eisen	V
2 Programma	V	2.1 eisen gerichtheid	V
		2.2 relatie doelstellingen - programma	V
		2.3 samenhang programma	V (G voor de taalvariant)
		2.4 studielast	V
		2.5 toelatingsvoorwaarden	V
		2.6 studieomvang	OK
		2.7 afstemming vormgeving - inhoud	V
		2.8 beoordeling en toetsing	V
		2.9 masterproef	V
3 Inzet van personeel	V	3.1 eisen gerichtheid	V
		3.2 kwantiteit	V
		3.3 kwaliteit	V
4 Voorzieningen	V	4.1 materiële voorzieningen	V
		4.2 studiebegeleiding	V
5 Interne kwaliteitszorg	V	5.1 evaluatie resultaten	V
		5.2 maatregelen tot verbetering	V
		5.3 betrokkenheid	V
6 Resultaten	V	6.1 gerealiseerd niveau	V
		6.2 onderwijsrendement	V

Eindoordeel: positief

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het globaal oordeel van de NVAO weer.

ONDERWERP	ORDEEL
1 Doelstellingen	V
2 Programma	V
3 Inzet personeel	V
4 Voorzieningen	V
5 Interne kwaliteitszorg	V
6 Resultaten	V

Eindoordeel: positief

6. Besluit¹

betreffende de accreditatie van de Master of Science in de toegepaste economische wetenschappen (master) van de Vrije Universiteit Brussel.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit:

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en –besluit met positief eindoordeel voor de opleiding Master of Science in de toegepaste economische wetenschappen met taalvariant Master of Science in Management Science (master) van de Vrije Universiteit Brussel goedgekeurd en wordt de opleiding geaccrediteerd. Het betreft een opleiding zonder afstudeerrichtingen die te Brussel wordt georganiseerd.

De in het eerste lid bedoelde accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2013-2014 tot en met het einde van het academiejaar 2020-2021.

Den Haag, 8 augustus 2013

Voor de NVAO,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'R.P. Zevenbergen', is written over a horizontal line. To the left of the signature, there is a small blue mark that looks like 'yk'.

R.P. Zevenbergen
(bestuurder)

¹ Conform de bepalingen vermeld in de handleiding accreditatie kan een instelling opmerkingen en bezwaren formuleren op het ontwerp van accreditatierapport. Bij e-mail van 12 juli 2013 heeft de instelling laten weten dat het ontwerp van accreditatierapport geen aanleiding heeft gegeven tot het plaatsen van opmerkingen.

Pagina 11 van 11 **Bijlage 1 – Gegevens opleiding**

– naam instelling	Vrije Universiteit Brussel
– adres instelling:	Pleinlaan 2 B-1050 BRUSSEL BELGIË
– aard instelling	ambtshalve geregistreerd
– graad, kwalificatie, specificatie	Master of Science in de toegepaste economische wetenschappen Master of Science in Management Science
– niveau en oriëntatie	master
– studieomvang	60 studiepunten 120 studiepunten (Engelstalige variant)
– opleidingsvarianten	
– afstudeerrichtingen:	geen
– studietraject voor werkstudenten:	ja
– vestiging opleiding	Brussel
– onderwijstaal	Nederlands / Engels
– (delen van) studiegebieden	Economische en toegepaste economische wetenschappen
– bijkomende titel	geen